

3.11.3. Forslagets indhold

Det foreslås for det første, at den gældende 4 ugers frist for underretning om acontoudlodning bevares, og at fristen som hidtil som hovedregel skal løbe fra udlodningsdagen. Det foreslås dog som en undtagelse, at fristen tidligst udløber, når der er forløbet 4 uger fra fradeliveringen af boet.

Det foreslås for det andet, at der skal gælde en særligt lang frist for underretning om acontoudlodning, når det udloddede er en fast ejendom, der kunne sælges skattefrit efter parcelhusreglen, og modtageren af udlodningen er afdødes efterlevende ægtefælle eller samlever.

Der henvises til § 1, nr. 8 (dødsboskattelovens § 5, stk. 2), nr. 44 (dødsboskattelovens § 42, stk. 3) og nr. 58 (dødsboskattelovens § 66, stk. 2), og de fælles bemærkninger hertil. For en beskrivelse af, hvilke faste ejendomme der er omfattet af parcelhusreglen, henvises til § 1, nr. 9 (dødsboskattelovens § 6) og bemærkningerne hertil (ad dødsboskattelovens § 6, stk. 5). I afsnit 3.2. og bemærkningerne til § 1, nr. 72 (dødsboskattelovens § 96, stk. 5), er der redegjort for, hvilke samlever der begunstiges af dette lovforslag og dermed bl.a. af den foreslåede regel.

3.12. *Fravalg af universalsuccession*

3.12.1. Gældende ret

Efter gældende regler skelnes i dødsboskatteloven mellem dødsboer, der er selvstændige skattesubjekter, afsnit II, og dødsboer, der overtages af en efterlevende ægtefælle, afsnit III. Afsnit III har historisk rod i det civile retlige retsinstitut uskiftet bo, men anvendelsesområdet for afsnit III er – og har også før dødsboskatteloven været – bredere end anvendelsesområdet for uskiftet bo, idet skattereglerne for uskiftet bo også anvendes i tilfælde, hvor den efterlevende ægtefælle overtager hele – eller næsten hele – boet.

De særlige beskatningsregler i dødsboskattelovens afsnit III om uskiftet bo m.v. går i korthed ud på, at der ikke opstår et selvstændigt skattepligtigt dødsbo, at den efterlevende ægtefælle indtræder i afdødes skattemæssige stilling med hensyn til aktiver og passiver, der har tilhørt afdøde (universalsuccession), og at beskatning af førstaf dødes indkomst i dødsåret frem til dødsdagen beskattes hos den efterlevende ægtefælle efter personskatteregler. Hvorvidt denne beskatningsmåde er lempeligere eller mere byrdefuld end beskatning efter dødsboskattelovens afsnit II, afhænger af individuelle forhold.

Efter dødsboskattelovens § 58, stk. 1, anvendes reglerne i følgende tilfælde:

- når ægtefællernes hidtidige fællesbo og skilsmisse-særeje udleveres til den efterlevende ægtefælle til uskiftet bo,
- når dødsboet udleveres til den efterlevende ægtefælle efter dødsboskiftelovens § 22, fordi der efter reglerne om suppleringsarv til ægtefællen, herunder især 600.000 kr.s-reglen i arvelovens § 11, stk. 2, intet bliver af udlodde til andre arvinger efter førstaf døde,
- når den efterlevende ægtefælle er eneste arving efter førstaf døde, og boet derfor udleveres til ægtefællen efter dødsboskiftelovens § 34 om forenklet privat skifte, og
- når den efterlevende ægtefælle i øvrigt er eneste legale arving efter førstaf døde. Herunder hører f.eks. tilfælde, hvor førstaf døde ved testamentet har oprettet et legat, som skal udredes ved førstaf dødes død. I så fald opfylder boet ikke betingelserne for at kunne udleveres til forenklet privat skifte efter dødsboskiftelovens § 34.

Det civile retlige retsinstitut uskiftet bo indebærer efter sin natur et tilvalg fra den længstlevende ægtefælles side. Er der livsarvinger efter førstaf døde, har længstlevende i visse tilfælde ret, men aldrig pligt til at gå i uskiftet bo. Længstlevende kan til enhver tid vælge at skifte og er i nogle situationer forpligtet til at gøre dette.

Er der ingen livsarvinger efter førstaf døde, er beskatning efter dødsboskattelovens afsnit III derimod obligatorisk. Længstlevende kan ikke fravælge denne beskatningsform og navnlig ikke fravælge universalsuccessionen.

3.12.2. Skatteministeriets overvejelser

Det er såvel fra rådgiverside som af SKAT kritiseret, at en længstlevende ægtefælle, der er enearving, ikke har mulighed for at undgå universalsuccession og dermed vælge, at f.eks. førstaf dødes personligt drevne erhvervsvirksomhed eller aktiebesiddelse skal ophørsbeskattes i dødsboet. En sådan ophørsbeskatning kan efter omstændighederne være til økonomisk fordel for længstlevende på sigt og ville i så fald, hvis der havde været livsarvinger efter førstaf døde, have medført, at længstlevende havde fravalgt uskiftet bo til fordel for et generationsskifte i forbindelse med skifte af dødsboet.

Reglerne om, at den efterlevende ægtefælle, der er enearving, skal være omfattet af de samme skatteregler som en efterlevende ægtefælle, der vælger uskiftet bo, har historisk sammenhæng med den efterlevende ægtefælles mulighed for at undgå eller udsætte betalingen af arveafgift samt med den omstændighed, at